

FM: Latvijas ražotāji pierāda - panākumi eksportā iespējami arī nelabvēlīgas ārējās vides apstākļos

Publicēts: 31.01.2018.

Šodien Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes publiskotie dati par Latvijas ārējo tirdzniecību apliecina, ka šogad Latvijas preču eksporta izaugsmes dinamika ir ļoti mainīga. Pēc maijā reģistrētā krituma jūnijā eksporta apjomi faktiskajās cenās bija atkal kāpuši, uzrādot 3,4% pieaugumu salīdzinājumā ar 2014. gada jūniju. Tādējādi kopumā preču eksports šā gada pirmajā pusgadā ir audzis par 2,7%. Tas ir vērtējams kā labs rezultāts, ņemot vērā salīdzinoši nelabvēlīgās ārējās vides ietekmi – Krievijas ekonomiskā situācija un tās noteiktais importa embargo, kā arī zemie tirdzniecības tempi pasaulē kopumā.

Jūnijā lielākā eksporta preču kategorija bija koks un tā izstrādājumi, kuru eksporta vērtība pēc spēcīgā samazinājuma maijā pieauga par 9,3%. Lielākie koka un to izstrādājumu noieta tirgi jūnijā bija Apvienotā Karaliste, Zviedrija, Vācija un Igaunija. Uz šīm četrām valstīm kopā tika eksportēta puse no koksnes eksporta vērtības. Jāatzīmē, ka koka un to izstrādājumu eksports uz Igauniju jūnijā, salīdzinot ar pērnā gada jūniju, pieauga par 46%.

Pieauga arī būvniecības izstrādājumu (cements, ģipsis, stikls, tā izstrādājumi u.tml.) eksports – par 16,5%, salīdzinot ar 2014. gada jūniju. Šis rādītājs nedaudz pārsteidz, ņemot vērā šogad valstī reģistrētos būvmateriālu ražošanas apjomu kritumus un vājo būvniecības izaugsmi ES. Taču no otras puses, būvniecība Lietuvā un Zviedrijā, kas bija vienas no lielākajām Latvijas būvniecības izstrādājumu importētājām jūnijā, šogad uzrāda straujus pieauguma tempus.

Starp augošajām eksporta preču grupām jūnijā bija arī ķīmiskās rūpniecības ražojumi. To eksports pieauga par 5,2%, salīdzinot ar jūniju pirms gada. Mehānismu un ierīču eksports jūnijā uz iepriekšējo mēnešu fona kļuva lēnāks – gada pieaugums 9,6% apmērā. Savukārt straujāko eksporta kāpumu uzrādīja papīra, kartona un poligrāfijas izstrādājumu preču kategorija (+46,9%). Ņemot vērā tās nelielo īpatsvaru preču eksportā, šim pieaugumam bija niecīga ietekme uz kopējo eksporta izaugsmi.

Taču eksporta vērtības samazinājums šā gada jūnijā attiecībā pret 2014. gada jūniju reģistrēts satiksmes līdzekļu un tekstilmateriālu eksportā par attiecīgi 20,3% un 22%.

Negatīvas eksporta attīstības tendences kārtējo reizi reģistrētas arī lauksaimniecības un pārtikas preču kategorijā – kritums par 8,7%, salīdzinot ar jūniju 2014. gadā. Kas attiecas uz lielākajām šīs kategorijas preču grupām - par 32,5% samazinājās piena pārstrādes produktu eksports, par 18,4% saruka dzērienu, t.sk. alkoholisko, eksports. Taču gaļas, zivju u.tml. izstrādājumu eksports, salīdzinot ar pērnā gada jūniju, palielinājās par 12,4%. Šis ir labs rezultāts, ievērojot jūnija sākumā Krievijas noteikto aizliegumu uz nenoteiktu laiku ievest visa veida zivju produkciju no Latvijas un Igaunijas (šo preču eksports uz Krieviju jūnijā samazinājās par 43,8%, taču kopējo kāpumu nodrošināja eksports uz Zviedriju un Dāniju).

Kopējās eksporta vērtības samazinājums uz Krieviju jūnijā atgriezās pie divciparu skaitļa. Gada griezumā eksports uz šo kaimiņvalsti saruka par 19,3%, ko lielā mērā noteica arī Krievijas rubļa vērtības pret eiro samazinājums jūnijā. Rubļa kursa kritums turpinājās arī jūlijā un augustā. Tas attiecīgajos mēnešos negatīvi ietekmēs eksporta iespējas ražotājiem, kuru produkcijai Krievija joprojām ir nozīmīgs noieta tirgus.

Kā jau tika informēts iepriekš, bažas par turpmāko eksporta attīstību rada ražotāju gaidas par eksporta pasūtījumiem tuvākajos mēnešos. EK apkopoto aptauju rezultāti rāda, ka Latvijas rūpnieku vērtējums šā gada trešajā ceturksnī par sagaidāmajiem eksporta pasūtījumiem ir zemākais kopš 2009. gada ceturta ceturkšņa.

Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka kopējais ES uzņēmēju un patērētāju noskaņojums ir uzlabojies, Ekonomikas sentimenta indeksa vērtībai uzrādot kāpumu deviņo mēnesi pēc kārtas. Tādējādi Latvijas eksports arī turpmāk varētu attīstīties nevienmērīgi, ņemot

vērā ražotāju piesardzīgo attieksmi. Tikmēr eksportu sekmēs ekonomiskās situācijas uzlabošanās ES un eksportētāju apņēmība un neatlaidīgais darbs to konkurētspējas stiprināšanā.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-latvijas-razotaji-pierada-panakumi-eksporta-iespejami-ari-nelabveligas-arejas-vides-apstaklos>